

Twee screenshots uit de 'burgemeestersgame'. Dit soort serious games zijn praktischer dan rollenspellen en dragen informatie beter over dan protocollen.

Extreem-rechts wil BBQ, wat nu?

Burgemeesters spelen crises na in nieuwe computergame

Een simulatiespel bereidt Nederlandse burgemeesters voor op crisissituaties. Goed of fout bestaat niet. Bijna allemaal hebben ze de training inmiddels gedaan.

Door onze redacteur **STIJN BRONZWAER**

BREDA. Burgemeester Simone Dirven-Van Aalst van de gemeente Dongen krijgt tijdens het interview telefoon. Haar politiechef aan de lijn. „Oh jee...alweer...het begint nu wel echt eng te worden....hoe is ze eraan toe...is slachtofferhulp erheen?”

Een 81-jarige vrouw uit Dongen blijkt in haar huis te zijn overvallen. Met een mes op haar keel is ze naar een kluis geduwd en in bed vastgebonden. Het is al de negende overval in nog geen maand tijd in de Brabantse gemeente.

Op dat moment speelt ze met collega-burgemeester Frank Petter van de gemeente Woudrichem in een kantoor in Breda de 'burgemeestersgame'. Een nieuwe simulatietraining, die burgemeesters op crisissituaties moet voorbereiden. De 'serious game', zoals de trainingsspelletjes ook worden genoemd, is ontwikkeld door onder meer TNO en is inmiddels door bijna elke burgemeester in Nederland gespeeld.

Tuurlijk, een crisis is eigenlijk niet te trainen. Dat weten de burgemeesters. Maar erover nadenken helpt misschien om koel te blijven als zo iets gebeurt. Welke stappen te nemen, en wiens advies op te volgen. Want crisis is adrenaline. „De momenten waarop je als burgemeester op je best bent”, zegt Petter.

Ook al werken ze in kleine gemeenten, beide burgemeesters hebben al vaker een crisis meegemaakt. Verhalen genoeg vandaag in Breda. Midden in de nacht uit bed gebeld, omdat een man in een rolstoel vergert een brandend huis te verlaten.

Training via serious game ook elders in opmars

Serious games zijn computerspellen, die worden gebruikt om werknemers te trainen. Naast de burgemeestersgame zijn er onder meer spellen die luchtsimulaties nabootsen voor piloten. Voor het Havenbedrijf Rotterdam werd het spel *Simport-MV2* gemaakt. Dat bootst bouw en exploitatie van de Tweede Maasvlakte na. De burgemeestersgame is ontwikkeld door TNO, Thales, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en TX-change. Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters heeft meegeschreven aan de scenario's. Ook de Universiteit Utrecht is nauw betrokken bij de ontwikkeling van serious games. Op de markt ervoor is een aantal Nederlandse bedrijven actief: Ranj (uit Rotterdam) en IJfontein (Amsterdam) zijn de twee grootste ontwikkelaars.

De wereldwijde markt voor educatieve spellen werd in 2008 geschat op 150 tot 600 miljoen dollar. Hoogleraar informatica Mark Overmars van de Universiteit Utrecht verwacht veel van serious games: „Waarom iets uit een boek leren als dat ook interactief kan? Je belastingaangifte doen, leren hoe het werkt als je in een ziekenhuis komt. Dat gaat straks allemaal via games.”

„Leve de republiek” in graffiti op de muur gespoten vlak voordat de koningin langskomt. Kinderen die tijdens een schooluitje betrokken raken bij een ernstig auto-ongeluk. Een bewoner die het gemeentehuis in stormt en de burgemeester wil spreken over de pedofiele buurman.

Hoe kan een burgemeester zich hierop voorbereiden? Er zijn cursussen voor. Boeken. Maar een burgemeester heeft weinig tijd. Games bieden uitkomst: de serious games zijn praktischer dan rollenspellen en minder tijdrovend dan het lezen van protocollen. In allerlei beroepsgroepen worden ze al gebruikt. Denk aan chirurgen die operaties oefenen. Personeelsmanagers die sollicitanten moeten beoordelen, of militairen die naar Afghanistan

worden uitgezonden.

In de burgemeestersgame krijgen de burgemeesters scenario's voorgeschoteld: rechts-extremisten die een barbecue willen organiseren, een dreigende milieuramp. Of, zoals vandaag, een zedenzaak op een basisschool.

Zodra de burgemeester via een tekstballon op het computerscherm wordt ingelicht, verschijnen er dilemma's in beeld. Licht je de fractievoorzitters in? Geef je een persconferentie? Het OM, de politie, geneeskundige hulpverlening, de gemeentesecretaris en de brandweer geven (vaak tegengesteld) advies. De burgemeester beslist.

Goed of fout bestaat niet in de game. Het karakter van de burgemeester – burgervader, boegbeeld of bestuurder – bepaalt de keuzes. Dirven-Van Aalst gaat gelijk praten met de fractievoorzitters, vertelt ze terwijl ze geconcentreerd naar het scherm staart. „Zeker in pedofilie zaken. Dat geeft rust.” Petter: „Als je het helder hebt, dan ga je het pas delen.”

Het volgende dilemma. Een iets te ijdele collega-burgemeester uit een naburige gemeente meldt zich en wil samen optrekken. Televisieprogramma *Moraalridders* streelt het burgemeestersego met een uitnodiging. „Je hebt van die burgemeesters die heel graag met hun kop op tv willen. Maar wat heb je op zo'n moment te vertellen?”, mompelt Dirven-Van Aalst. Beiden besluiten te wachten met mediaoptredens. Enkele dilemma's en twintig minuten verder is het spel alweer voorbij.

Er was best wat scepsis bij sommige burgemeesters toen ze voor het eerst van 'dat spelletje' hoorden, vertelt Petter als het spel is afgelopen. De burgemeesters van vandaag zeggen blij te zijn met het spel. Zo'n game traint het denken. Om uiteindelijk, zoals Dirven-Van Aalst het noemt „een baken van rust” te zijn. „Als je loopt te stuiteren, loopt het uit de hand. De burgemeester is ermee bezig, moeten burgers denken.”